

Основная задача – расширение знаний учащихся о политических и социально-экономических событиях в Республике Беларусь, развитие умений анализировать информацию о социальных явлениях и процессах, вести дискуссию по проблемам развития современного общества.

В этом учебном году были проведены мероприятия «Тропинками Родины», посвященному Году Малой Родины.

Так же с учащимися лекторской группы проводится работа по подготовке организации и проведения традиционных мероприятий, посвященных Дню государственного герба и флага, Дню Конституции, Дню Победы и т.д.

Организована так же работа «Школы правовой культуры» с целью повышения правовой грамотности родителей и учащихся.

Подготовительная работа в «Школе правовой культуры» и «Школе Активного Гражданина» проводится по субботам накануне проведения мероприятия. (Каждая вторая суббота «Школа Активного Гражданина», каждая третья суббота «Школа правовой культуры»)

Таким образом, внеурочные занятия в единстве с учебными образуют систему образования, позволяющую оптимально решать проблему индивидуализации и дифференциации обучения как средства развития личности учащегося. Внеурочная работа стимулирует учителя в поиске средств и способов развития школьников с учетом их индивидуальных интересов и способностей. Организация этих занятий по истории ориентирует на углубленное изучение предметов, развивает у учащихся интеллектуальную и эмоциональную сферу личности. Школьник, являющийся соучастником внеурочной деятельности, включенный в продуктивную социально и личностно-значимую деятельности, совершенствует себя как личность.

Из опыта работы

ПОЛІСНЯ У ЖИТТЄВІЙ ДОЛІ І ТВОРЧОСТІ АВЕНІРА КОЛОМІЙЦЯ

***Г.С.Мариніна – викладач-методист
Сарненський педагогічний коледж
Рівненського державного гуманітарного
університету***

Анотація. У статті прослідковано різні версії про місце народження А.Коломійця, з'ясовано суспільно-історичні обставини, що мали особливий вплив на формування письменницького таланту та ідейних переконань співця Погоринського краю. Вказано про його дружні стосунки з Уласом Самчуком

та значення першого видання творів – збірки «Жити так, щоб не гасла жадоба краси» в Україні.

Ключові слова: краєзнавство, просвітництво, еміграція.

Постановка проблеми. Для багатьох із нас надзвичайно значимими стали літературні відкриття останнього часу про життя і творчість відомого у 30-х роках українського поета, прозаїка, драматурга, театрального режисера, музиканта, укладача шкільних підручників з мови і літератури, редактора Авеніра Коломийця.

Перше в Україні видання творів А.Коломийця «Жити так, щоб не гасла жадоба краси...» видало рівненське видавництво «Азалія». Письменник, друг і соратник Уласа Самчука, Авенір Коломиєць повертається в Україну зусиллями своїх земляків.

Теоретичну основу дослідження становлять кращі краєзнавців Рівненщини А.Антончика, Г.Дем'янчука, В.Мазаного, Б.Столярчука. Про важливість популяризації життєвого шляху і творчої спадщини Авеніра Коломийця у межах освітніх закладів це питання висвітлено у публікаціях Р.Рожка, Л.Шевчук та ін..

Виклад основного матеріалу. А.К. Коломиєць закінчив Клеванське духовне училище, Волинську духовну семінарію, теологічний факультет Варшавського університету й інститут театрального мистецтва, його викладачами були професори Василь Біднов, Павло Зайцев, Филімон Кульчинський. Авенір Коломиєць був улюбленим студентом професора Івана Огієнка. За універсальність таланту нашого земляка називають «волинським Франком» [3, с.82].

Полемічними є дослідження та біографічні довідки А.Антончика, Г.Дем'янчука, М.Пшеничного, В.Мазаного, В.Рожка, Б.Столярчука про місце народження Авеніра Коломийця.

Краєзнавець А.Антончик [2, с. 4] твердить, що його батьківщина – с. Бережниця Дубровицького району; журналіст В.Мазаний [5, с. 61] – стверджує, що це село Городець Володимирецького району, а в «Енциклопедії українознавства» [4, с.1084] зазначається, що Коломиєць А. – журналіст і письменник родом із Волині. Сам же письменник в автобіографії пише, що народився на Сарненщині. Зазначимо при цьому, що містечко Бережниця після 1921 року якраз і належало до Сарненського повіту. Очевидно, що місце народження було загадкою і для самого письменника, адже на восьмому році життя він залишився уже без матері і без батька.

Упевнено можна сказати, що А.Коломиєць був корінним мешканцем Бережниці; тут жила його родина, тут він навчався у церковно-приходській школі, яку закінчив з відзнакою, тут формувався його світогляд.

Великий інтерес викликають дослідження обставин формування письменницького таланту та його ідейних переконань.

У такій недалекій від Сарн Бережниці (15 км) на той час дві третини населення становила єврейська громада; в містечку було 5 синагог, своє

самоврядування, початкові навчальні заклади, випускали навіть свої бережницькі гроші.

Польська община, що проживала в селі мала величний костел святого Рафаїла, що містив цінні мистецькі шедеври та багату бібліотеку.

Українське ж населення Бережниці відзначалось волелюбністю. За народними переказами двоє бережничан Плиска та Жмурика були послані громадою до імператриці Катерини II за справедливістю. Один дорогою помер, а другий повернувся з грамотою в якій значилося, що міщани Бережниці залишаються вільними.

На початку ХХ ст. студент М.Карначевський привозить із Мінська своїм землякам «Кобзар» Шевченка, що стало важливою подією. Люди сім'ями збиралися послухати читання цієї незвичайної книги.

Навчаючись у Варшаві і приїжджаючи до Бережниці, А.Коломиєць гуртує навколо себе патріотів і в 20-х роках в селі виникає товариство «Просвіта», яке швидкими темпами переростає в осередок регіонального значення. Саме Авенір зумів добитися у 1932 році дозволу на вивчення української мови в Бережницькій школі і відкриття хати-читальні та функціонування окремого відділу літератури для дітей, яким користувалися також діти Кураша, Теклівки, Нивецька, Ремчиць, Орв'яниці. Ще й сьогодні з великою пошаною говорять нащадки про коло бережничан, які входили в оточення Авеніра Коломийця:

- Юрчук Мусій Северинович – голова товариства «Просвіта». Саме від нього у 1931 році письменник отримав «Острозьку Біблію» з дарчим надписом князів Острозьких для церкви Різдва Богородиці в містечку Бережниця. Цю реліквію у Варшаві згодом було конфісковано.

- Сікідін Трифон Пархомович, у «Просвіті» був бібліотекарем, а ще в його хаті був детекторний приймач, на стіні висіли портрети Т.Шевченка, Симона Петлюри, тризуб і триптих Івана Богуна.

- Никитюк Григорій Прокопович – керівник просвітянського хору, яким захоплювався Коломиєць. Молодий, вродливий Г.Никитюк керував хором, що мав чудові голоси, не менш чудові костюми, за кількістю виступів побив рекорди на всьому терені Сарненського повіту. Його дух підтримав і драматичний гурток, який готував вистави з української класики і дещо з доробку А.Коломийця.

Поетична кар'єра Авеніра Коломийця розпочалася з «Літературно-наукового вісника» Д.Донцова. Він був серед українських письменників, котрі 1929 року у Варшаві об'єдналися навколо Є.Маланюка та Ю.Липи, створивши нову літературну громаду під назвою «Танк». Коломиєць чудово малював, займався виготовленням бандур, у Дубні створив музичний інститут ім. Леонтовича [1, с.21]. На жаль, про Авеніра Коломийця і його творчість досі не знає переважна більшість наших співвітчизників.

Ім'я автора було замовчуване в радянський час, адже з 1939 року органи НКВС зарахували його до розряду українських буржуазних націоналістів.

А. Коломиєць після Другої світової війни опинився в Австрії, де й помер, а його сім'я емігрувала в Австралію.

Та де б не був Авенір Коломиєць, невмирущою в його серці була любов до рідної землі, до України.

- О краю мій, убоге Погориння,

Поля моїх дідів, сіножаті й піски» - писав у вірші «О краю мій»; а в іншому - «Кохай рідну хату» гучним акордом добра додавав:

Село своє рідне ти щиро кохай.

Люби його пісню і мову;

Те зілля пахуче, що вкрило весь гай,

Ту річку, і ліс, і діброву.

Кохай рідну хату, той рідний поріг,

Маленьку свою батьківщину, -

Щоб потім, дорослим, любити ти міг

Народ свій, свою Україну!

І чи не кожному жителю у бувшому містечку нашого Полісся відомі віршовані рядки Коломиїця:

І схтілось помінять модерні кам'яниці

На стріхи і тини моєї Бережницьі

Висновки. Лише в 2011 році до 65-ї річниці смерті (21 липня 1946 р.) А. Коломиїця в Австралії за ініціативи синів автора Ждана і Тараса за підтримки місцевої української діаспори були видані книги: «Антологія поезій», «Літературні твори», «Збірка матеріалів про життя і діяльність українського письменника і режисера», «Шевченкова ера». Упорядник цих книг – син А. Коломиїця, Ждан люб'язно надіслав їх Рівненській обласній науковій бібліотеці та бібліотекам Бережницької і Городецької загальноосвітніх шкіл. Видання містять інформацію, що відкриває нові сторінки його біографії і творчості; в них вміщено багато цікавих фотографій із сімейного архіву родини, що дозволить ширше популяризувати і пропагувати творчість славного сина волинського краю.

Список використаної літератури:

1. **Авенір Коломиєць** //Літературна Рівненщина : довідник. – Рівне, 2003. – [32с.]

2. **Антончик А.** Авенір Коломиєць з Бережницьі та його оточення /А. Антончик //Західне Полісся: історія та культура: матеріали краєзн. конф., присвячених 35-річчю утворення Сарненського іст.-етногр. музею та 100-річчю від дня народження письменника Б. Шведа. – Рівне: Видавець О. Зень. – 2009. – Вип. III. – [с. 134-144].

3. Дем'янчук Г. С. Воскреслі для життя: Літературні силуети / Г. С. Дем'янчук; ред.. С. Шевчук. – Рівне: Оріанна, 1998. - [120 с.].

4. Коломиєць Авенір // Енциклопедія українознавства. – К., 1996. – Т. 3.

5. Мазаний В. Из Городецького грона. /В.Мазаний. – Рівне, 2010.

6. Рожко В. ...Бо брат твій ожив і знайшовся /В. Рожко //Дубровицький вісник. – 2007. - №1/29 груд. - 5 січ. – [с. 6] – Закінчення. (Поч. у №51, 2006 р.)

ФОРМИРОВАНИЕ ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К ЗДОРОВЬЮ У СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ: ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

М.П. МИХАЛЬЧУК

Беларусь, Брест, БрГУ имени А.С. Пушкина

Значимость формирования ценностного отношения к своему здоровью, здоровому образу жизни у студенческой молодежи обусловлена необходимостью сохранения и приумножения ее физического, психического и социального благополучия. Хорошее самочувствие, физическая работоспособность являются условием и базисом для раскрытия творческого потенциала личности, ее профессиональной самореализации. От того, насколько эффективно удастся сформировать и закрепить направленность на здоровьесохранение и здоровьеприумножение в молодом возрасте, зависит в последующем образ жизни молодого человека, состояние его здоровья, его социальная гармония и удовлетворенность жизнью.

Проблема сохранения здоровья студенческой молодежи стала не только медицинской, но и педагогической, поскольку наряду с объективными причинами неблагополучия (снижение качества жизни, ухудшение экологической обстановки) наблюдаются и педагогические аспекты: недостаточная информированность о решающей роли здорового образа жизни человека в сохранении и укреплении его здоровья, несформированность ценностного отношения к нему у значительной части молодых людей. Особое место в ее решении принадлежит системе образования, на которую возлагается значительная часть усилий общества по подготовке молодежи к взрослой жизни и созданию условий для постепенного физического, нравственного и культурного оздоровления общества. Наметившаяся тенденция к переходу от массового унифицированного образования к образованию, ориентированному на личностные особенности и способности индивида, на уровень его здоровья обусловили уникальную функцию образования – человекоберегающую, предполагающую сохранение и укрепление физического и психического здоровья, формирующих стремление